

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fill. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
DR. FRANCISY LAJOS.
Társ-szerkesztő:
DR. KASZALA JÁNOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 13 sz.
Hirdetések árai: Egy három hasábos petit sor ára 16 fill. Többszöri közlésnél árkedezmény. ::
Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fillér.

Nagy mozgató erők a politikában.

Nyitra, nov. 24.

Köztudomású, hogy az észak-amerikai elnökválasztás eredményét egy olyan jelszó döntötte el, mely manap az egész világon hódít.

Védelmet a nép nagy tömegének! Ezt írta zászlajára az Unio demokrata pártja, melynek jelöltje Woodrow Wilson a választáson jelentékeny többséget nyert. A néptömegek védelmét pedig a demokrata párt két nagy reformmal akarja biztosítani. Az egyik a *vámrendszer* eltörlése, a másik a *bevándorlás* korlátozása.

A demokrata párttal szemben állott republikánus párt, melynek az eddigi elnök William Howard Taft volt a jelöltje, főképp azzal korteskedett jelöltje mellett, hogy Észak-amerikában most olyan jólét uralkodik, a minőre évtizedek óta nem tud példát felmutatni az Unio története. A demokrata pártnak másik ellenlábasa pedig a haladó párt és annak jelöltje s vezére Theodore Roosevelt azt a jelszót vitte a harcba, hogy több jogot kell biztosítani egyfelől a fogyasztó közönségnek a kartelekkel, másfelől a munkásnépnek

a nagy vállalatok hatalmas tőkéivel szemben.

Mind a két ellenpárt igazat mondot, igazságot hirdetett, de azért a nagy tömegekre egyik sem tudott olyan hatást gyakorolni, mint a demokrata párt. Igaz az, hogy az Unióban páratlan jólét uralkodik, de ennek csak egyes osztályok a boldog részesei, a farmerek, iparosok, kereskedők, gyárosok, pénzületi emberek, röviden csak azok, a kik vagyonszerző vállalatok élén állanak. Míg a tisztviselők és a munkások, a kik kész fizetésből, vagy napi keresetből élnek, bár nagy fizetést húznak, sokat keresnek, mégis szenvednek az irtózatos drágaság nyomásától, mely Észak-amerikában még nagyobb mérvet öltött mint nálunk.

És igazat hirdetett a haladó párt is, mert Amerikában tényleg védelemre szorul úgy a fogyasztó közönség általában, mint a munkásnép különösen, a trösztök, ringek és kartellek ellen. A munkaadók és munkások közötti jogviszonyt új és szilárdabb alapokra kell fektetni.

Mindez azonban nem volt képes a választók millióit megragadni. A demokrata párt jelszavai mellett: Le

a vámrendszerrel és ki a bevándorlókka, a két ellenpárt programja csak szűkebb körű tömegeket hozott mozgásba. Ha eltörlöttetik a vámrendszer, rögvést esökken az élelmiszerek és az ipari cikkek drágasága, ha korlátozzatik a bevándorlás, azonnal megjavulnak az amerikai munkásnép kereseti viszonyai. Ez a két tétel megbűvölő hatást gyakorolt a választók legnagyobb részére és az a gondolat, hogy a demokrata párt programjának megvalósítása a kedvezőbb megélhetési viszonyokat azokra a néposztályokra is kiterjeszti, melyek eddig ki voltak zárva a jólétekből, háttérbe szorított minden más törekvést, ígéretet és programot.

Az Unio elnökválasztásának ezen jellegében nagy tanulság rejlik. Választási jelszavakat könnyű kigondolni, választási programot könnyű kidolgozni és előterjeszteni, de öntudatos választó polgárságnál csak olyan jelszavak és programok hódíthatnak, melyek a legszélesebb néprétegek életszükségleteihez vannak szabva. Ma napság már a tömeg is életjelt ad magáról és pedig nem csak a zendülések, a sztrájkok, az utcai tüntetések és zavargások lár-

"A NYITRAMEGYEI SZEMLE" TÁRCÁJA.

A Lukács-fürdő terraszán.

Írta: Balázs Ignác dr.

Szép tavaszi nap délutánján, a Lukács-fürdő tágas terraszán, mely a fürdő parkjára néz, beszéli egy szaporaszavú fiatal ember két hölgyismerősének:

— Nincs érdekesebb dolog a világon, mint egy miniszteri audiencia. Vegyessen lát az ember ilyenkor nagyurat, meg szegény ördögöt, örömtől sugárzó, meg kétségbeesett ábrázatot a miniszter előszobájában. Volt alkalmam a minap élvezni egy ilyen audienciát.

Egy kis dolgom volt Wekerle miniszterelnökkel, aki nekem régi jó ismerősöm, mondhatom barátom. Hogy többet ne mondjak, nálam veszi már évek óta a kocsikenősesöt az uradalmi számára s valahányszor összekerülünk, mindig bizalmasan elbeszélgetünk a régi jó időkről, meg a politikáról. Most egy közérdekű dologról akartam vele beszélni. Gondoltam, elmegyek a miniszteriumba s ott intézem el vele az ügyet. Éppen audiencia napja volt. Az előszoba zsufolva volt grófo-

kal, bárókkal, hercegekkel, s ha nem esalódom, egy spanyol grandot is láttam a sokaságban. Én leültem egy piros bársony székbe s úgy tettem, mintha nem is egy jó barátom, hanem egy idegen úr előszobájában volnék.

Vagy egy óráig vártunk, s még mindig nem kezdődött az audiencia. Ha Wekerle úr tudná, gondoltam magamban, hogy én itt vagyok, bizonyára már behivatott volna. De én nem szeretek díszkedni s még a szolgának sem mondtam meg, hogy én ki vagyok. Egyszer csak nyílik az ajtó s megjelenik Wekerle, aki így szólt:

— Uraim, nagyon sajnálom, de ma nem fogadhatok senkit, mert fontos minisztertanácsi ülésbe kell mennem!

Mindnyájan fölkeltek, s indultak kifelé. Én is velük mentem. De mi történik? Wekerle megpillant engem, a grófok, hercegek és spanyol grandok közt, s odaszól nekem:

— Szervusz Spitzer! Maga maradjon itt!

Ezzel odajött hozzám, karon fogott s bevezetett a szalonjába. A nagyurak majd megpukadtak az irigységtől, mikor látták, mennyire kitüntet engem a miniszterelnök. Hát ha még látták volna, hogy milyen bizalmasan beszélgetett velem?

— Mivel szolgálhatok Mózsi? — kérdezte tőlem Wekerle, miután leültetett magam mellé egy miniszteri bársonyszékbe. Tetszik tudni, mikor így magunk között voltunk, mindig Mózsinak szólított.

Elmondtam neki, hogy mi járatban vagyok. Egy közérdekű találmányomat ajánlottam föl neki, egy olyan találmányt, melylyel huszonegy óra alatt az összes mezei egereket ki lehet pusztítani.

— A mezei egerek, mondotta Wekerle, a Darányi kollégám alá tartoznak. De ha tud valami okos formulát a horvát kérdésre, azzal nekem tenne nagy szívességet.

— Majd gondolkozom a dologról...

— Elég! — kiáltott magából kikelve egy fiatal ember, aki a szomszéd asztalnál ült, s akarva nem akarva, fültanuja volt a Spitzer díszkedésének.

Spitzer meglepetve nézett az idegenre.

— Mi köze magának az én privát ügyemhez? — kérdezte kemény hangon.

— Micsoda? A mezei egér s a horvát kérdés magának privát ügye?

— Mégis csak színtelenség, — vágott vissza Spitzer, hogy egy vad idegen ember bele meri ütni az orrát az én ügyembe!

májában, a mire a tömeg ezelőtt is bármikor kapható volt, hanem élet-jelt ad magáról a legfontosabb polgárjog gyakorlásánál, a hol a pártok győzelmét az dönti el, hogy menyire képesek a közjólét eszméjét megközelíteni.

Igy kezd átalakulni a világ szelleme és ennek csak örülhetünk. Egyes kiváltságos osztályok dédelgetése nem szülhet társadalmi jólétet, megelégedést és békét, a törvényhozásnak és a kormányzati politikának olyan irányba kell terelődnie, a melyben meg lehet találni a nagy sokaság életigényeinek kielégítését előmozdító eszközöket és módokat.

Más kérdés az, vajjon az észak-amerikai demokrata párt politikájának alapvető programmpontja, a vámok eltörlése és a bevándorlás korlátozása, tényleg javára válik-e az Unió szegényebb néposztályainak és ha javára válik, nem fog-e sok hatalmas gazdasági existenciát összeomlasztani, a mi a gazdasági élet koronázatlan királyainak hazájában végzetes baj lenne, de a párt győzelmében mégis szemünk előtt van az az elvitázhatatlan igazság, hogy a politikai közélet varázsereje manap a demokratikus népjólét eszméjében rejlik.

Nálunk ez az eszme az általános választói jog megalkotására irányuló mozgalmakban jelentkezik. Ismét nagyon kérdéses, vajjon csakugyan demokratikus közjólét fog-e a választói jognak ilyen nagy mérvű kiterjesztéséből kisarjadni, de az a körülmény, hogy az általános választói jog eszméjével immár legkonzervatívabb politikusaink közül is sokan megbarátkoztak, azt bizonyítja, hogy a néptömegek érdekei felé gravitáló politikát a közszellem már nálunk is a politi-

kai közélet leglényegesebb alkotó elemének kezdi tartani.

S ha egyszer a politikai életnek tartalma errefelé nehezedik, akkor okos dolog lenne úgy előkészíteni a viszonyokat, hogy a nagy sokaságnak kedvező jogok és intézmények az ország egyik társadalmi osztályának se ártsanak. Nálunk például a mezőgazdasági vámok eltörlése használna a munkásosztályoknak, de gazdasáinkat a tönk szélére sodorná. Ezt tehát nagyon helytelenül választaná meg bármely párt a demokratikus közjólét eszközéül, de már a termelés hathatós fokozása a mezőgazdaság egész vonalán, egy olyan törekvés lenne, a mely a termelőnek és a fogyasztónak is használna, amannak biztosítaná a kellő jövedelmet, emennek pedig az olesőbb megélhetést.

Nem mai keletű az a mozgalom, mely a nagy politikában a néptömegek érdekeinek érvényesülését célozza, de az Unió elnökválasztása ezeket az érdekeket nagy mozgató erőkké tette.

Beszámoló egy évi kulturmkáról. Nagy arányú kulturmkáról számolt be a *Katholikus Népszövetség* titkári hivatala a f. hó 17-én tartott közgyűlésen.

A *Katholikus Népszövetség* nem csak a szellemi művelődést terjeszti a leghathatósabb módon, hanem a szervezetéhez tartozó nagy közönség anyagi érdekeit is gondozza. A tagok anyagi érdekeinek ez a felkarolása, a hogy azt a Népszövetség műveli, szintén kulturmkárnak a jellegével bír. Két szerve van a szövetségnek a tagok anyagi ügyeinek istápolására. Az egyik a *Népiroda*, a mely jogi tanácsokat ad a hozzá fordulónak, eljár örökösödési és birtokperekben, kereskedelmi és kölesönügyekben, közvetít szerződés-kötéseket és jogügyleteket; a másik a *Gazdasági Iroda*, mely mezőgazdasági és kisipari ismereteknek a terjesztésével, mezőgazdasági és kisipari értékesítéssel foglalkozik, ujabban pedig már a birtokparecellázást és a biztosítást is hatáskörébe vonta.

elnök urat nyilvánosan kompromittálják. Ha Spitzer úr meg akarta mutatni annak a két hölgynek, hogy neki milyen előkelő összeköttetései vannak, mondotta volna például azt, hogy per tu barátja a Tiller Mór főkonzul úrnak. Ez is nagy tisztesség, s senki sem fogja érte irigyelni. De ő nem adta alább egy miniszterelnöknek s ezt az én idegeim el nem viselték. Tetszik most már látni, hol van itt a közérdek?

A bíró csupán egy magánjelleű pofont látott főnforogni, s Kovács Adolfot magánjelleű ötven korona pénzbüntetésre ítélte.

Kovács föllebezett, mert, úgymond, azzal tartozik a közérdeknek, becses egészségének és a zsebének.

Sziporka.

A szeánszon.

Férj: (a ki részt vesz egy spiritiszta őszesejövetele) Végem van!

— No mi baj?

— Egy papusot láttam a falon!

— Hát olyan nagy szerencsétlenség az?

— Persze hogy, mert nemsokára itt lesz a feleségem.....

Tagsági illetmény fejében a Szövetség 1912-ben 4,368.407 példány nyomtatványt hozott forgalomba, elintézett 73.727 aktát, körülbelül harminc ezerrel többet, mint az előző évben s ehez képest a központi irodában állandóan foglalkoztatott személyzet számát 27-ről 37-re emelte fel.

Az ingyenes jogvédő munkát 135 helyen 182 ügyvéd végezte, a kik a hozzájuk fordult tagoknak 15.579 esetben adtak jogi felvilágosítást.

A mezőgazdasági osztály működése nagyon sokoldalú volt. A gyakorlati ismeretek terjesztésén kívül, a mi a szövetségi nyomtatványok révén történt, az osztály több cikkben vagonárúknak budapesti eladását közvetítette, lehetségessé tette a jobb értékesítést, 66 esetben mezőgazdasági és kisipari gépek beszerzésénél nyújtott segítséget, részt vett egy nagy birtoknak a parcellázásában, 3,525.355 korona értéket biztosított, kieszközölte a biztosítást olyanok számára is, a kik a biztosításban rejlt nagy előnyt eddig különféle akadályok miatt nélkülözték s ezáltal sok existenciát mentett meg a gazdasági katasztrófák végzetes hatásától.

Az iskolák után a *Katholikus Népszövetség* a magyar katolicizmusnak legnagyobb kulturszervezete. Oktat, véd, tömörít, összetartásra buzdít, jótékonyt gyakorol. A legélénkebb örömmel látjuk, hogy ez a hatalmas szervezet évről-évre erősödik, fejlődik és gyarapszik s kimondhatatlan sok áldást áraszt a népre. Hála érte azoknak a lelkes és önfeláldozó férfiaknak, a kik ezt a szervezetet megteremtették s azt meg nem szünő áldozatkészséggel, szívósan kitartó nagy munkával fenntartják, erősítik és egyre virágzóbb fejlődés felé viszik.

Az adózás új rendje.

A jövő év január 1-én, mint már jeleztük, életbelépnek az új adótörvények. És pedig: a házadó, a tőkekamat- és járadékadó, az általános kereseti adó, a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok kereseti adója és a jövedelemadó.

A ki a maga házában és maga lakik, az házostály adót fizet. És pedig a szobák, illetőleg a lakrészek száma szerint. *Házbér* adót fizetnek azok, akik házaikat bérbé adják, a bérbeadott összeg után. Ha a házigazda házában egy részét adja bérbé, szintén házbéradót fizet. A házbéradó 15.000 lakost meghaladó községekben az évi bérnek 14%-a, az 1000 lakosnál kisebb községekben az évi bérnek 9%-a. A házostály adónak három fokozata van. Lakrészek szerint az első fokozatban például három szoba után 8, a második fokozatban 10, a harmadik fokozatban 12 koronát kell fizetni. De aztán a házostály adó progresszív emelkedik. És például tizenöt szoba részére 150 K-ig emelkedhetik a házostályadó.

A kereseti adónál a 800 korona évi kereseten aluli emberek nem fizetnek általános kereseti adót. De aztán a kereseti adó progresszív 1—2 és 3%. A kereseti adó az egész országra 29 millió koronára van kontingentálva, ha azonban az be nem folynek a kereseti adóból, akkor, mint eddig, a pénzügyminiszternek joga van 33% erejéig pótkivetést elrendelni. Kereskedőnél a kereseti adót a fizetett boltbér 67—250%-ok között vetik ki. Minden kiskorú gyermek után 10% levonható, de ez 40 százaléknál több nem lehet. Haszonbérlek a haszonbér utáni értékösszeg 2%-át fizetik kereseti adóban. Iparos, kis és nagy községekben, ha segéddel dolgozik, 10 korona kereseti adót fizet. A városi kisiparos, ha segéd nélkül dolgozik, 8 illetve 6 koronát fizet. Mészáros a levágott szarvasmarhák darabszáma után adóztatik meg.

A következő pillanatban valakit pofonütöttek.

— Hogy történt az a verekedés? — kérdezte Baumann járásbíró Kovács Adolf biztosítási ügynőktől.

— Micsoda verekedés?

— Az a verekedés, a Lukács-fürdő teraszán.

— Nem volt ott, kérem, semmi verekedés, hanem én Spitzer urat egyszerűen pofonütöttem. Kijelentem azonban, hogy én ezzel Spitzer úr egyéni tisztességét nem akartam érinteni.

— Miért inzultálta tehát?

— Miért? Mert úgy füllengett, mint egy Hány János, s azzal engem, aki ideges ember vagyok, egészen kihozott a sodromból. A pofonnal tehát részint a közérdeknek, részint az egészségemnek tartoztam.

— Miféle közérdekről beszél ön?

— Én abban, kérem alásán, a közérdek súlyos megsértését látom, hogy valaki olyan ábrázattal, mint amilyent Spitzer úrnak van szerencséje viselni, azzal dicsekszik, hogy ő a Wekerle miniszterelnök úrnak bizalmas barátja. Nem engedhetem, hogy a miniszter-

80 illetve 40 fillér kereseti adót fizet egy-egy levágott jószág után.

A kereseti adó mellett fizetünk még *jövedelmi adót is*. Ha a családfő jövedelme 1000 koronát meg nem halad, a közös háztartásban levő többi tagoknak, kiknek keresete napszámából vagy hetibérből ered, ha az fejenként évi 500 koronánál nem nagyobb, nem számítható a családfő jövedelméhez.

Jövedelemadó mentesek azok, akiknek évi összes jövedelme a 800 koronát meg nem haladja, továbbá a közös hadsereg, honvédség, esendőrség tényleges szolgálatban levő tisztjeinek, legénységének, valamint a pénzügyőri legénységnek, a fogházak, az állami és városi rendőrség legénységének illetményei.

De adóköteles jövedelem mindaz, bármely forrásból ered, melyhez illetménykép avagy ingyen lakás címén az adózó hozzájut. Jövedelmi adót fizetünk a földbirtok, a ház után, vállalkozásunk, hivatalunk vagy egyéb általános kereseti adó alá vont haszonhajtó foglalkozásunk jövedelme után. Adót fizetünk értékpapirjaink tőkeamat jövedelme vagy járuléka után. De ezenkívül fizetés, bér, zsold, díj, tiszteltdíj, lakáspénz, jutalék, természetben járó illetmények, jövedelmi adó alá esik. És pedig progresszív módon. Mert míg 900 koronát kitevő évi jövedelem után 5 korona rovatik ki, addig 2000 korona jövedelem esetén 20 korona, ötezer korona jövedelem esetén 96 korona, 10.000 korona jövedelem esetén 290 korona jövedelmi adót fizet az illető.

Ezután az adót nem három, hanem évenként vetik ki. Megszűnik az első, második, harmadik és negyedik osztályú kereseti adó, és helyébe a progresszív módon emelkedő általános kereseti adó lép. A 800 koronáig terjedő kereset létminimum és ha az adókötelesnek ennél egyéb jövedelme nincs, adómentes; ha azonban az adókötelesnek keresetén kívül egyéb jövedelme is van, házbér, haszonbér, kamat, úgy a 800 koronán aluli kereset is adó alá esik.

A jövedelmi adó életbeléptetésével az eddig jövedelmi pótdadó megszűnik, azonban a betegápolási pótdadó és utadó, kereskedelmi kamarai illeték, valamint a községi adó továbbra is érvényben maradnak.

A progresszív adórendszer kétségkívül könnyít a munkáson és segéd nélkül dolgozó kisiparoson, ellenben az a körülmény, hogy a szellemi foglalkozást űzők kereseti adója már 2000 koronán felül a keresetnek 3%-a, továbbá az, hogy ehhez még 23 korona jövedelmi adó is járul, terhes lesz a kisfizetésű magán és községi alkalmazottakra. Szerencsére az állami tisztviselők községi adót nem fizetnek, és akként mentesek majdnem olyan nagyarányú adótól, mint az állami adó.

Az adózás új rendjéről szóló ismertetésünket alig fejezhetők be alkalmasabb módon, minthogy felhívjuk olvasóink figyelmét arra, hogy a Földmivessé Tudakozó Irodájában egy alkalmas könyvecske jelent meg az *Adóügyi Tanácsadó* címen. Ezt a kis könyvet minden mezőgazdálkodással foglalkozó embernek, akár birtokos, akár eseléd, akár napszámos, a földmivességi ügyi miniszter rendeletére az *iroda ingyen és bérmentve megküldi*, ha a könyvecske elküldése érdekében a Földmivessé Tudakozó Irodájának (Budapest, Országház-tér 11.) akár egy levelezőlapot írunk.

A trencsénmegyei állapotokhoz.

Irta: **Spectator**

Trencsén nov. 22.

A „Vágvölgyi Lap” 42. számában átvett a „Lud Noviny”-ből egy cikket, melyben „Viator” a trencsénmegyei marikóvölgyi szármalmas állapotokat vázolja, t. i., hogy a nép

kétharmada idegenben kénytelen megkeresni a mindennapi kenyerét, hogy a rozzant faviskók között szép koresmaépületek diszelegnek, hogy a nép módfelett hódol az alkoholnak, hogy a népnek nincs saját lábas jószága. Felsőmarikón pedig az egész határ lovag Hahné, a ki a földeket bérbeadja, egyre nagyobb évi bérért, szóval ez a lakosság 1848 előtt tart, a jobbágyok korát éli, a 2700 lakósnak nagy része csak 2-3 téli hónapra jön haza, itt meleg otthont nem talál, az év nagyobb részében idegenben van. A „V. Lapnak” a „torzkép” túlzottnak látszik, de azért őt is „gondolkodóba ejti”, s oda konkludál, hogy a megye vezető férfainak ezt a népet segítenie, a bajt enyhítenie kell.

A „V. Lap”-nak 45. számában „Figyelő” a Lud Noviny cikkében „tendenciát” lát, védelmébe veszi a Hahn-féle uradalmat, pedig ő is ugyanazt állítja, a mit „Viator” írt. Ő is leszögezi a valót, t. i., hogy tény az, hogy a marikóvölgyi nép az alkoholizmusnak hódol; tény, hogy Felsőmarikó bérlő, telepes község. Arra már nem reagál, hogy a lábas jószág nem a nép sajátja, no ez már az uradalmat nem érdekli. Szerinte a baj oka az, hogy a népnek nincs őszintén vele érző közvetlen vezetője, oktatója, s hogy alig van iskolája. A fogyasztási szövetkezetek áldásos voltát meg el is torzítja. Szóval Figyelő a Lud noviny torzképét meg is toldja, s rásüti Viatorra, hogy az általa nyújtott leirással a nép közé a viszály és a gyűlölet magvát hinti el. Hogy a bajon hogyan lehetne segíteni, azt bővebben esetelni sem a „V. Lap”, sem Viator, sem Figyelő nem kísérel meg.

Ugy van az minálunk mindig. Valaki felhoz egy bajt, erre másvalaki visszaut a cikkező felé, s azután feledve van minden, az úgy a régi mederben halad tovább.

Hogy ennek a völgynek szármalmas helyzete az intéző körök figyelmét mindinkább magára vonja, s azok könyörületét a nyomor enyhítése céljából kihívja, ezt a kérdést hasznos lenne folyton felszinen tartani.

Nem lehet oly nyomasztó anyagi helyzet Trencsén megye területén sehol, mint Marikó községnek úgy nevezett Felsőmarikói plebánia területén. Ha van nyomor Trencsénmegye egyéb községeiben is, ott legalább a kis szántó, rét, viskó, tehén a népé. Felsőmarikón az egész terület az uradalomé. A felépítmény még nagyobb részt a nép sajátja, a lábas jószág már ismét többnyire másé. A nép a földterülettel 12.743 K.-t. fizet az uradalomnak, Figyelő ezt tetszetős színbe burkolja, s kiszámítja, hogy egy kat. holdra csak 248 K. esik. Ha számokkal dolgozunk, akkor rájövünk arra, hogy 2700 lélekszámot véve alapul, a bérösszegből egy lélekre majdnem 5 K. esik átlag. Hol van most a népnek személyes adója, iskolai adó stb. Szerencse, hogy a hitközségi adó számba nem vehető.

Most honnan kerítse elő a nép ezt a pénzt? Otthon a köves, kavicsos föld, melyre a trágyát többnyire a hátán kell hordania, árpa, zab és krumplin kívül egyebet nem igen terem. Eladásra ebből nem jut, elfogy az otthon mind. Marhát ha elad, annak árából kevés jut az ő zsebébe, az csak feles tartásba volt nála. Puhón a Margit napi marhavásáron meggyőződhetünk erről. A java munkás idegenbe megy, esetleg Amerikába is, s ottani szerzeményével fizet adót, bért és tartja fenn családját.

Ha az uradalmi bérlet lejár, a földterület ismét nyílt árverés útján adatik bérebe. Nagy baj az, hogy ilyenkor nagyobb területeket egyes kedvezményezettek vesznek ki, s ezek a kivett területet albérlők közt szétadarolják, s ezek azután tőlük függnek. Más esetekben pedig a nép időközben támadt gyűlöletből

sokszor bosszúból felveri annak a földterületnek a bérét, a mélyen versenytársa felépítménye áll. Az uradalom így folyton növekvő bérösszeghez jut, a nép pedig közelebb az inséghez.

Figyelő a Hahn uradalom védelmének Hohenlohe hercegné mögé buvik. Igaz, hogy Hohenlohe hercegné több év előtt birtokosa volt a felsőmarikói terület egy részének, de hamarosan túl is adott rajta. S ki kell emelnünk, hogy a míg birtokosa volt, nemcsak a bért szedte be a néptől, hanem nemes, socialis nézőpontból krumplit osztott szét, lisztet, sőt a népnek ingyen, a nyomor láttára. A hercegné köpenye mögé tehát csak az rejtőzhetik, a ki hasonlóan cselekszik.

Megjegyezzük, hogy az ingyen só, liszt, krumpliban nem csak azok részesültek, akik a hercegnő uradalmának, hanem azok is, a kik a Hahn-féle uradalomnak a bérfizetői voltak.

Később mikor a felsőmarikói területnek a Hahn uradalom lett a kizárólagos birtokosa, új iskolaépület létesült Felső Marikón. Az 5136 k. hold birtokosa, a ki a földhöz tapadt néptől pontosan beszedi az évi 12.743 K. bért, mennyit könnyített a telepes nép terhén. mennyivel járult hozzá az iskola felépítéséhez? A népnek papra és iskolára szüksége van, különben a végleges züllés lejtőjére kerül; mennyiben járul hozzá az uradalom ezek fenntartásához? Más urak saját pusztáikon pusztai iskolát tartanak fenn saját zsebéből, sőt néhol papot is; itt a 2700 bérfizető kénytelen ezt a segítséget nélkülözni. Itt a 12.743 K. külföldre vándorol, ott lesz elköltve, legföljebb az adó marad itt belőle.

Tehát van baj, sok baj van a marikói völgyben. Minél feljebb megyünk Udvától, annál több baj van. Legtöbb baj van legfelül — Felső Marikón.

Ezeket a bajokat, belátja Viator, belátja Figyelő, belátja a „V. Lap”, belátja mindenki, a ki a bajokat ismeri, bizony már segíteni kell. Szükséges azonban, hogy a bajok szanálására egy egész program állítsák össze az arra hivatottak által, s ez a program azután pontonként vitessék is keresztül szigorúan, ha olykor talán „darázsfészek”-be kellene is nyulni.

E sorok csak megpendíteni akarnak egy két eszmét a program összeállításához, szólnak hozzá mások is, önzetlenül, tiszta humanizmusból, szeretetből az ügyefogyott nép iránt, a népmentés szent ügyét tartva szem előtt.

Nagy rákfenéje az egész völgynek az eléggé kifejlődött alkoholizmus. A felvidéki nép általában hódol ennek a szenvedélynek. De ebben a völgyben még az asszonyi nép is iszákosodik és mondhatni jó nagy részben felserdült leányok is.

E betegség gyógyításánál mindenki első sorban a papra tekint. Az alkoholizmust pap nélkül, erkölcsi eszközök nélkül gyökeresen gyógyítani nem lehet. Miként az alkoholizmusnak melegágya a koresma, akként annak a gyógyterme a templom. A papnak tanulmányozni kell a kérdést, s az olvasottakat szép beszédformába öntve, elrettentő példák illusztrálva s a hit és erkölcsi alapigazságaival megerősítve a népnek előadni és pedig gyakrabban a téli hónapokban, midőn a nép otthon van.

Igen hasznos, sőt feltétlenül szükséges, a hol még nem volna meg, a *mértékletességi egyesület megalapítása*. A kik ennek tagjai, azok a hol lehet anyagi előnyben is részesítendőek. A mértékletesség népszerűsítése céljából, ha némely téli ünnepnap alkalmával, de évenként legalább egyszer a mértékletességi egyesület beirt és kitartó tagjai között egy-két ajándéktárgy kisorsoltatnék, annak szerföltött nagy hatása volna. A nép vezető-

nek leleményessége igen könnyen megtalálja a módját annak, hogyan lehetne a tárgyak bevásárlására összehozni a szükséges filléreket. A kisorsolando tárgyak közé fölvehetők volna imakönyvek, szent képek, a legszükségesebb és elég olcsó háztartási eszközök: fejsze, fűrész, gyalu, kasza, sarló, lakat stb. sőt élelmiszerek is. Az ily eljárás, megelőző magvas, tárgyhoz szóló előadással nagyon fokozná a mértékletesség iránti hajlamot.

(A cikkezőnek ez a javaslata talán naivnak tűnik fel, de tagadhatatlan, hogy a mi népünkkel úgy kell bánni, mint a gyermekkel. Szerk.) (Folyt. köv.)

Ujdonságok.

A Mária-kongregációk naggyűlése. A főváros és közvetve az egész ország hitéletének fényes ünnepnapjai lesznek a jövő héten.

Folyó hó 24-én veszi kezdetét a III. kongregációi naggyűlés, melynek egyik legkiemelkedőbb mozzanata lesz a katolikus közönség áldozatkészségéből emelt kongregációi Otthon ünnepélyes felavatása. A nagyszabásúnak ígérkező felavatási ünnepen részt vesz a püspöki kar több tagja, számos egyházi és világi előkelőség s bejelentette részvételét gróf Zichy János vallás- és közoktatásügyi miniszter is, a kinek jelentékeny része van a palotaszerű kongregációi Otthon létesítésében.

Személyi hir. Gróf Batthyány Vilmos dr. püspök úr moesonoki tartózkodásából f. hó 26-án egész udvarával visszaérkezik Nyitrára.

Áthelyezés. A treneséni államépítészeti hivatal főnökét Kardoss József műszaki tanácsost a kereskedelmi miniszter a soproni államépítészeti hivatal élére, helyébe pedig Perlaky Imre műszaki tanácsost Magyaróvárról Trenesébe helyezte át.

Uj főnöknő. A Paulai Szt. Vincéről nevezett irgalmas nővérek magyarországi tartományi tanácsa, a treneséni iskolához főnöknőjévé Aschenbrenner Zsófia irgalmas nővért, a treneséni kath. polgári leányiskola tanítónőjét nevezte ki. A kinevezés Trenesében általános örömet keltett, mert az új főnöknő egy negyedszázadot meghaladó időn át olyan áldásos működést fejtett ki az intézetnél, mely minden körben a legteljesebb elismeréssel találkozik.

Helyettesítés. A dr. Kovaltsik Antal nyugdíjazásával megüresedett privigyvei járási orvosi állás ellátásával hir szerint dr. Petrikovits Kálmán nyitrai szambokrétai járási orvost bízzák meg.

Hymen. Zsambokrétay Lajos szolgabíró f. hó 28-án vezeti oltárhoz Rothbauer Olga kisasszonyt Bánban.

Herverth János a nyitrai takarékpénztár főkönyvelője f. hó 24-én esküdtött örök hűséget Szoretics Hilda úrnőnek.

Pojtek Alajos f. hó 26-án vezeti oltárhoz Zsolnán az irg. nővérek templomában Kovalik Irén kisasszonyt.

Nyugalomba vonuló igazgató. Schöber Ernő lipótvári fegyintézet igazgató 15 évi működés után nyugalomba vonul. Családjá már e napokban Pozsonyba költözködött, az igazgató pedig a jelen év végeig szabadságot tartott. A távozó igazgatótól f. hó 17-én búcsúztak el a fegyencek, a kiket mindig humánus és pártatlanul igazságos bánásmódban részesített. A fegyencek háláját megható szavakkal Csulák Lajos rk. fegyintézeti lelkész tolmácsolta.

A nyitrai r. k. polgári leányiskola f. hó 19-én Erzsébet királyné emlékére nagyon jól sikerült ünnepélyt rendezett. „Erzsébet királyné emlékére” című ének után Német István igazgató úr magas szárnyalású, gondolatokban gazdag ünnepi beszédben mélt

tatta a nap fontosságát. Erzsébet királyné szép erényeinek követésére buzdította a leány nemezedéket. Erre következett Torday-Grail Erzsébet gyönyörű drámai költeménye: Erzsébet és Hungária. Hungária kesereg Erzsébet elvesztése fölött, de megjelenik Erzsébet szelleme, aki megvizsgálja, hogy most már az égben könyörög Hungáriáért. A hosszú költeményt a szereplők igazi művészetrel adták elő. Fáradságuk legszebb jutalma a mélységes nemcsinítő hatás, amit a jelenlevőkre gyakoroltak.

Ezüst menyegző. Dr. Fodor Kálmán orsz. képviselő, közegészségügyi tanácsos és póstyéni fürdőigazgató főorvos f. hó 20-án tartotta Váczon ezüst menyegzőjét nejevel szül. Berchtold Saphine grófnővel. A jubiláns házaspárt számosan üdvözölték.

Uj ügyvéd. Dr. Tomaszoff Bertalan Nagyatpolcsányban (Deák Ferenc-tér 9. I. em.) ügyvédi irodát nyitott.

Szinielőadás. A nyitrai ker. soc. egyesület 1912. évi november hó 24-én, vasárnap házalapja javára tánemulatsággal egybekötött szinielőadást rendez. Színre kerül: A próbaházasság énekes bohózat 3 felvonásban. Az előadás pontban fél 8 órakor kezdődik. Belépő díj személyenként 1 kor. Rendes tagoknak és családtagjaiknak 50 fill., Felülfizetéseket hála-lásan fogad és hírlapilag nyugtáz a rendezőség. Előadás után tánc.

A Nyitrai Keresztény Nőegylet teadélutánja. Szép siker koronázta erkölcsi és anyagi tekintetben egyaránt azon buzgó tevékenységet, melyet a Nyitrai Keresztény Nőegylet hölgybizottsága dr. Gyürky Geyzáné urnő az egyesület társelnökének fáradhatatlan vezetése mellett a f. hó 16-án megtartott teadélután rendezése körül kifejtett. A teadélután a nőegyleti kedélyes összejöveteleknél már megszokott módon ezuttal is a vármegyeház termeibe vonzotta városunk uri közönségének színe-javát s mindvégig derült hangulatban tartotta össze a nagyszámu jelen voltakat. Bár a teadélután iránti érdeklődés a mult évi hasonló alkalmaknál tapasztalt érdeklődésnél talán némileg kisebb volt, a nőegylet javára mégis tekintélyes anyagi sikert eredményezett, amennyiben értesülésünk szerint 600 koronát meghaladó tiszta jövedelem folyt be a jótékony célra. A nőegylet elnöksége részéről felkérünk annak közlésére, hogy a befolyt adományok s felülfizetések lapunk legközelebbi számában fognak közzététetni.

Zenei estély. Mella Mars és Laszky Béla zenei estélye f. hó 21-én folyt le a nyitrai nemzeti színházban. Mella Mars inkább az olasz jellegű recitáló énekművészetben tűnik ki, de ezzel azután hatást is tud elérni. Laszky Béla zongora játéka jól alkalmazkodott az ének előadás technikai finomságához. Az estélyen nagy közönség volt jelen.

Megyebizottsági tagok választása. Az üresedésben volt megyebizottsági tagsági állásokat több helyen m. héten töltötték be választás útján. Megválasztottak: Cétényben ifj. Lakits István, Vágsellyén dr. Balázsovich Gyula, Nagybossányban báró Haupt-Stummer Lipót, Nagykosztolányban König Kornél, Póstyénben dr. Veres Pál, Radosécon dr. Hamar Gyula, L'inghammer Aurél és Turán Ignác.

F. M. K. E. ünnepély. A F. M. K. E. Szakolea városi bizottsága és a szakoleai Gvadányikör választmánya 1912. évi november hó 28-án Szakoleán a városi vendéglő nagytermében, a F. M. K. E. megalakulásának 30. évfordulója alkalmából ünnepélyt rendez. Műsor. 1. Kölesey Ferenc: Himnus. (Előadja a Gvadányikör ének- és zenekara.) 2. Alkalmi beszéd. (Mondja Kropácsy István.) 3. Huber Károly: A vig cimborák. Nyitány. (Előadja a zenekar.) 4. Kenézy Csátár: Gvadányi emléke. (Szavalja Kopesay Ella úrnő.) 5. Blon Fe-

renc: Virágsusogás. (Zenekar.) 6. Juhász Gyula: FMKE. dal. (Enekar.) 7. Stephanides Károly: Induló. (Zenekar.)

Társasvacsora. A „Zobori Asztaltársaság” f. hó 21-én este fél 8 órakor helyiségében dísznótoros vacsorát adott. A vacsorán 36 tag vett részt nejeikkel egyetemben; kedélyes hangulatban cigány mellett reggel 3 óráig mulattak. Gyűjtést is rendeztek a zobori állami elemi iskolai szegény tanulók karácsonyi felruházására, befolyt 20 kor. és az asztaltársaság saját pénztárából 9 kor. 60 fillérel járult hozzá.

Színészet Nyitrán. Szabó Ferenc színtársulata e hó 25-én kezdi meg Nyitrán előadásainak sorozatát az „Éva” című operettel. Az előzetes színházi jelentés szerint a társulat 50 tagból áll. A helyárak ezidén magasabbak lesznek: Földszinti nagy páholy 12 korona, földszinti páholy 10 korona. Emeleti nagy páholy 10 korona, emeleti kis páholy 8 korona. Tálalásszék 1—5 sorig 2 kor. 50 fill., 6—10 sorig 2 kor. 10 fill. Erkély I. sor 2 kor. 50 fill., II. sor 2 kor. 16 fill. Erkély- és földszinti álló 1 korona. — A társulat hétfőn érkezik Nyitrára Nagyszombatból.

Köszönetnyilvánítás. Mindazon ismerőseinknek, a kik felejtethetetlen halottunk elhalálózása alkalmából részvétüket nyilvánítani és a végtisztességen megjelenni szívesek voltak, ezúton mondunk hálás köszönetet. Nyitra, 1912. nov. 23.

Aitner Ferenc és a gyászoló rokonság.

A Kismányai Fedélcserepgyár égése. A kismányai fedélcserepgyárról, mely f. hó 8-án leégett túlzott hírek jöttek forgalomba. Távrolról sem igaz, hogy a gyár teljesen elpusztult, mert csak a körkemence tetőzete égett el és az emeleten felhalmozott finomabb munkák, ú. m. kályhák, gyermekjátékok lettek a tűz martalékává. Megrongálódott a körkemencével összeépített szin is, egyébként azonban a gyárépület sértetlen maradt, úgy hogy a telep akadály nélkül folytatja az üzemet és naponként vagon számra szállítja a megrendelt árut. A kár körülbelül 200,000 korona, mely biztosítás révén megtérül.

A pozsonyi kereskedelmi és iparkamara mult héten tartotta teljes-ülését, Sendlein János kamarai elnök vezetésével.

Az elnöki megnyitó beszéd reámutatott a közgazdasági életünk nyugodt fejlődése elé gördülő akadályokra: a pénzdrágaságra és a pénzszükére, valamint kereskedelmünk és iparunk főfogyasztó piacán dúló háborúra. Azon reményének adott kifejezést, hogy kormányunk mindent el fog követni, hogy a keleti államok fejlődése által hazánk kereskedelme és ipara e szomszédos külföldön új lendületet nyerjen. Mindezt valószínűleg a béke áldásainak zavartalan időszakában éri majd el, de a nemzetnek arra is készen kell lennie, hogy érdekeit a fenyegető veszélyekkel szemben hatalmával is megvéddesse.

Dr. Wolff Gerő kamarai titkár előadása alapján a teljes-ülés tudomásul vette, hogy a kereskedelemügyi miniszter úr a kamara által javaslatba hozott *vevényes-postautalványok* használatát tárgybábe megindította a tárgyalásokat. Az új postautalványok, amelyek beosztásuk tekintetében a csekklapokhoz hasonlítanak, az üzleti körök érdekében lesznek most tömegesebb pénzfeladásnál kiküszöbölő a feladó vevények irásával járó postai munkát és idővesztettségét.

A kamara állást foglalt a *betegápolási pótdó* felemelése ellen, s egyuttal azt javasolja, hogy mindazok, akik a balesetbiztosító és betegsegélyező pénztár útján járulékokat fizetnek s illetve a betegsegélyezés terén már anyagi terhet viselnek, tehát a kereskedői és ipari érdekeltség egyáltalában mentessék föl a betegápolási pótdó, fizetése alól.

A *nyers állati bőrökkel foglalkozó munkások* egészségének megóvása érdekében a kamara a tervbe vett zaklató rendelkezések helyett azt javasolja a kormánynak, hogy a ragályos betegségben elhullott állatok egyéb részeivel együtt az állatok bőre is megsemmisítették.

A vándoriparokról szóló törvényjavaslatnak a megrendelésgyűjtésre vonatkozó részét illetően a vidék meghallgatása után a kamara véleménye, hogy a vidéki gécpontok kereskedelmének és iparának védelme érdekében továbbra is fenntartandó, sőt szigorítandó lenne az 1900. évi XXV. törvények, amelyek hatása alatt a vidéken számos kereskedelmi és iparág tagadhatatlan fejlődésnek indult. A megrendelésgyűjtés szabaddá tétele vagyis a nagy fővárosi cégek utazóinak korlátlan működése ugymint azt a törvényjavaslat tervezte, nagy károsodással fenyegeti a vidék egész kereskedelmét és iparát.

A pozsonyi egyetemen a kereskedelmi és ipari szaktudományok művelésére létesítendő közgazdasági fakultás ügyében a kamara külföldi tanulmányok alapján fog részletes javaslatot tenni a kormányknak.

A felső kereskedelmi szakoktatás a mai viszonyoknak és a gyakorlati kereskedelmi ipari és mezőgazdasági élet szükségleteinek nem felel meg; általános a panasz, hogy az ifjak egyoldalú elméleti tanulással terheltetnek, ellenben a kereskedelmi szaktárgyak többnyire háttérbe szorulnak. A kereskedelmi szakoktatás a legmostohább elbánásban részesülve, a kamara, amely Pozsonyban két felső kereskedelmi iskola alapítója és fenntartója tapasztalatai alapján fog megfelelő javaslatokat a kormány elé terjeszteni.

A Budapesten tartani szokott ipari mestertanfolyamokon a kerületből résztvevő iparosokat a kamara anyagilag fogja támogatni és hasonló támogatásra felhívja kerülete törvényhatóságait, illetve városait.

Osztóndijakban és segélydíjakban ezen a teljesülésen kerekén 4000 koronányi összeget szavazott meg a kamara.

Halálozás. Szathmáry Kálmán ny. kir. adótárnok f. évi november hó 18-án hosszas szenvedés és a haldoklók szentségeinek ajtatos felvétele után életének 77. évében Ipolyváson az Urban elhunyt. A megboldogult hűlt tetemét Privigyére szállították és az ottani róm. kath. sírkertben f. hó 20-án örök nyugalomra helyezték. Az elhunytat gyászolják gyermekei: Szathmáry Géza m. kir. honvédelvezredes, özv. Trautwein Sándorné szül. Szathmáry Gizella, Dr. Szathmáry Ödön kir. törvényszéki bíró, Oravetz Béláné szül. Szathmáry Ilona, Szathmáry Gyula es. és kir. százados, dr. Szathmáry István nyitravármegyei másodfőjegyző és nagyszámú rokonság.

Aitner Ferencné f. hó 16-án hosszabb szenvedés után Nyitrán elhunyt. A boldogultnak nagy része volt az Aitner-féle maig is virágzó esemege üzlet megalapításában, mely e nemből Nyitra város legelső üzlete.

Nyugodjanak békében!

Jegyzők gyűlése. A nyitramegyei községi és körjegyzők egylete november 30-án d. u. 5 órakor Nyitrán, a Schiller-szállóban választmányi ülést, nov. 31-én d. e. 10 órakor pedig a vármegyeházán rendkívüli közgyűlést tart. A gyűlés tárgyat a jegyzők fizetésrendezése képezi.

Új vasut Nyitramegyében. Mandel és Révész budapesti vállalkozócég 200,000 korona hozzájárulást kért a vármegyétől egy Németpróna, Nyitrafő, Turócermete, Znióvár-alja esetleg Nagyrákópróiból máv. állomáshoz kiépítendő h. é. vasut építésére. A közgyűlés egy bizottságot küldött ki, a mely az ügyre vonatkozólag a legközelebbi városi közgyűlésen tesz jelentést. A cég hír szerint a Turócermetye területén lévő érdekeltségeket is felhívta a hozzájárulások megszavazására.

A megvesztegetett városatyá. Annak idején beszámoltunk róla, hogy Ersek-újvárott Tóth József városi bizottsági tag a Magyar Aszfaltársaság egy városi üzletének megkönnyítéséért több száz koronát kapott a társaság ottani exponensétől. A város képviselőtestülete ebben a több hónap óta húzódozó ügyben ma újból rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen a folyó évi október hó 24-én tartott közgyűlésén kiküldött vizsgáló bizottság tett jelentést. A vizsgáló bizottság, melynek tagjai voltak: Miklósa Aladár polgármester, dr. Hüekl Ernő kórházi főorvos, Filó Antal városi jegyző, dr. Guth Jenő és dr. Herzfeld Mór ügyvédek, közl egy hónapi gondos munka után világosságot derített az aszfalt-panama ügyében és jelentése alapján a f. hó 21. közgyűlés a következő egyhangú határozatot hozta: Tóth Józsefet, a panamázó városatyát —

minthogy a törvény szerinti képviselői állásától e miatt megfosztani nem lehet — a pénz- és jogügyi, valamint a katonaszállásügyi bizottságban viselt tiszteletbeli állásától megfosztják. Friskmann Ödön szállótulajdonosra is rábizonyult a közvetítés. Ezért f. hó 21-én lemondott a városatyai tisztről. Az ő megbeszélése tehát tárgytalanná vált. Hangos Istvánról beigazolódt, hogy a panamában nem részes. Reichmann Pál, a Magyar Aszfalt részvénytársaság pénzügyi vezetője meg a felelőző Tóth Józsefet, de a társulat tudta nélkül. Eletsápták állásából. Az ügy elintézése meglegedést keltett a városban.

Szenzációs új adat a vesztegetési ügyhöz Reichmann az a vallomása, hogy az egész ügyet dr. Stux Gyula ügyvéd közvetítette. Reichmann azonban nem bírta bizonyítani ezen állítását, de Stux Gyula sem tudta megeafolni. Minthogy az ügyben a jóhiszeműség fel nem tételezhető és mivel a panamát leplezni igyekezett, a közgyűlés Stux eljárását is helytelenítette.

Bucsúünnep Vittenczen. Tagányi Alajos újonnan kinevezett nagyszombati kanonoktól meghatározott módon vett búcsút Vittencz község lakossága, melyet az új kanonok 33 éven át odaadó lelki gondozásban részesített. A közszeretettől környezett volt plebánoshoz szívből fakadt szavakat intézett Sándorfi Nándor alsóleplező esp. plebános, a ki szép csokrot kötött Tagányi Alajos lelkipásztori működésének érdemeiből s azt elzékenyülve nyújtotta át a távozonak. Beszéltek még Plechló János kátlói alesperes és dr. Nemlaha Géza kerületi orvos. A beszédekre az új kanonok meghatottan válaszolt s magát volt híveinek emlékébe ajánlotta.

Előadások a fogyasztási szövetkezetekről. Mindazon községek, amelyek ismerni akarják a fogyasztási szövetkezetek gazdasági jelentőségét, s tudni akarják, hogy minő előnyök remélhetők a falusi fogyasztók szervezkedéséből, kérjenek előadót a Hangya, a Magyar Gazdaszövetség fogyasztási és értékesítő szövetkezetének igazgatóságától (Budapest, IX., Közraktár-utca 34.). A Hangya minden községbe küld előadót, ahonnan megkeresést kap. Az előadások teljesen díjmentesek, s a meghívónak és községeknek semmiféle költséget nem okoznak. A bejelentés 5 filléres levelező lapon is megtörténhetik.

Élet e. képes heti jolyóirat november 24-iki számában Kéki Lajos cikket ír Móricz Zsigmond írói működéséről, Pethő Sándor Zrínyi és Montecuccoli koráról, Sztrakonieczky Károly a Nyoleak kiállításáról. Lampérth Géza megkezdte „Az élet völgyében” e. mesedrámáját; Toma István elbeszélésén kívül novellát találunk még Kanizsai Ferencről. Szemkő Aladár és Szalay Máttyás versei, valamint a rendes rovatok és képek egészítik ki az Élet legfrissebb számát.

Ifjusági előadás Galgócon. A galgói m. kir. áll. polg. fiú és leányiskola f. hó 16-án fényesen sikerült ifj. előadást rendezett a köv. műsorral: 1. Prológ. Irta: Dudás József. 2. Svéd négyes. (Zenei tréfa). 3. Magyar lányok. Vigjáték. Irta: Berezik Árpád. 4. Janesi és Juliska. Daljáték. Szövegét írta: Orbán Dezső. Zenéjét szerezte: Setajanovits Jenő.

Az ügyesen összeállított műsor oly érdeklődést keltett, hogy az összes jegyek már az előadás előtt egy héttel elkelték. Az „Arany Szarvas” szálloda nagy díszterme szünek bizonyult a díszes közönség befogadására, úgy hogy az előadást 17-én közőhajra meg kellett ismételni; de még ekkor is sokan kinrekedtek, mivel már jegyet nem kaphattak.

A műsor minden száma precíz művészettel adatott elő s annyira tetszett, hogy a legtöbb számot meg kellett ismételni. A kis előadók bájos művészete mindenkit magával ragadott s ez annál inkább dícséretükre válik, mert Janesi és Juliska valóságos operaszerű daljáték.

A nehéz feladat megoldása Drechsler Vilma kisasszony diskrét zongora kíséretének köszönhető, mellyel az est sikeréhez nagy mértékben hozzájárult.

A két előadás közel ezer koronát jövedelmezett, mely a léte-ítendő ifj. Segélyegylet alapjál szolgál.

Őszinte elismerés és dícséret illeti meg az okos és humánus eltt szolgáló est fardatlatlan rendezőit: Balajthy Irén tanárnőt és

Dudás József tanárt, kik ily fényes erkölcsi és anyagi sikert arattak kedves, derék, szintén dícséretet érdemlő kis gardájukkal. Az est humánus, nemes célját aktuális közvetlenséggel s elevenséggel tárja elénk az ügyesen megirt prológ, melyet lapunk jövő tárcarovatában közlünk.

A szakolcai Gvadányi-kör elnökségének a társas összejövetelekre vonatkozó kezdeményezése, melyről már előbbi számunkban is megemlékeztünk, fényes eredménnyel jár s az eddigi összejövetelek látogatottság és siker dolgában felérnek egy-egy mulatsággal. Az összejövetelek rendezősége érdekes műsorokkal kezd ébren tartani az érdeklődést, mely remélhetőleg nem is fog megcsappanni mindaddig, míg a rendezőség a megkezdett irányban halad. Ujabbban az összejövetelek idejét szerdára tették át. A kör jelenleg nagy ambícióval készül a FMKE megalakulásának 30. ik évfordulója alkalmából november hó 28-án rendezendő ünnepélyre, melynek gazdag műsorát lapunk más helyén hozzuk.

Enni — vagy nem enni? A magyar városok lakosságát valami esodálatos keleti fatalizmus jellemzi, a saját anyagi érdekeivel való nem törődömség. Minden városban találunk legalább tízféle politikai pártárgyalatot és kétszer annyiféle klikket, amelyeket ugyan az anyagi érdek szálai fűznek össze, találunk ezenkívül egy esomó, a legholdvilágosabb célok elérésére alakult egyesületet is, de nem találunk semmiféle egyesület, vagy szervezet, amelynek bevallott célja lenne a közéletmelezés irányítása, a közéletmelezés mostoha viszonyainak javítása.

Vajjon mi ennek az oka?

Hajlandók vagyunk azt hinni, hogy ez az állapot bizonyos szuggesztiónak a következménye. Meg vagyunk róla győződve, hogy a városok lakossága nem tudja azt, miszerint a hus jobblétre szenderült két, vagy négy lábú állatoknak az emberiségre hagyott öröksége, hanem azt hiszi, hogy a mézárósiiparnak nagyon költségesen, drága gépek segítségével előállított terméke. Pedig hát a mézárósiipar elnevezés alatt ismert húsgyáraknak az egész gépberendezése nem áll egyébből, mint egy fatuskóból, egy taglóból és egy éles késből.

Megvagyunk róla győződve, hogy a városi lakosság nem tudja azt, hol terem a krumpli és a bab, hanem azt hiszi, hogy ezt a két fontos élelmicikket a zöldségeskőfák vegyi uton állítják elő. Ha a városi lakosság tudná, hogy hol van a krumpli és a bab származási helye, bizony akkor nem rimánkodnék levett kalappal a közvetítők hada előtt, hogy drága pénzért adjanak egy keveset ebből a két jelentős tápszerből.

Őszintén szólva, a közvetítők seregét a bolondokházába kellene csuktatni, ha ki nem aknáznák a városi lakosság naivságát, ha nem igyekeznének folyton jobban és jobban táplálni azokat a ferde felfogásokat, amelyekről fentebb szoltunk. Hiszen ha ők elárulnák üzleti titkaikat, maguk is beállhatnának a koplalók közé. Ennyi áldozatkésztséget nem várhatunk tőlük. De már annyit elvárhatunk, hogy minden városban akadjon egy-két okos, önzetlen vezető ember, aki felnyissa a lakosok szemét, s megértesse velük, hogy minden élelmiszer legjobban s legolesőbb beszerzési forrása: a termelő.

Sajnos, kevés városban fog akadni ilyen okos és önzetlen ember. Ott, ahol akad, bizonyosan hamar létre jön a hatósági ellenőrzés alatt álló élelmiszer beszerző vállalat, vagy ha ez nem is, alakul a lakosok körében hamarosan egy egyesület, amely közvetlenül a termelőktől szerzi be az élelmiszereket s minden nyereszkedés nélkül juttatja el azt a fogyasztó közönséghez.

Ott, ahol sehogy sem akarnak a téveszmék, a ferde felfogások légköréből kieviekélni, siessen a falvaknépe a városi lakosság segítségére. Beszéljenek össze a falvak gazdái, hogy ők kötelezik magukat bizonyos élelmiszerek termelésére, aztán küldjenek deputációit a legközelebbi város gazdasági tanácsához és ajánlják fel a termelt élelmiszert. Jelentsék ki, hogy ők többé közvetítőkkel nem akarnak szóba állni, hanem csakis a fogyasztókkal, nyujtson rá módot a város, hogy ez a közvetlen érintkezés létrejöheszen.

Most már nem ér semmit a sopánkodás, nem ér semmit a hamleti tépelődés: enni, vagy nem enni, most már tenni kell. Az alvó

szemeknek fel kell nyílniok, detronizálni kell az eddigi élelmezési szaktekintélyeket s újat kell helyettük választani, a szervezkedésben rejő hatalmas erőt. A termelőknél nem fog mulni a dolog.

A becsületes termelőnek, a becsületes fogyasztóval való baráti kézszeritása az egyetlen eszköz arra, hogy a közlelmezés mostoha viszonyain valamiképen segítsünk. Itt a legfőbb ideje annak, hogy öntudatos, célravezető munkához fogjanak nemcsak a termelők, akikben erre meg van a jóakarata, hanem a fogyasztók is, különösen a városok lakossága.

Kitüntetett tűzoltók. A belügyminiszter a tűzoltás és mentés terén 25 éven át teljesített érdemes tevékenység jutalmazására alapított díszérmet *Kanszky József* a bellusi önkéntes tűzoltó egyesület parancsnokának adományozta. A bányai tűzoltók közül 19-et tüntetett ki a miniszter hasonló díszéremmel, a kiknek a kitüntetés jelvényét nagy ünnepek között adta át *Zamaróczy főbíró* a bányai és vidéki tűzoltószövetség elnöke. A kitüntetett tűzoltók tiszteletére táncos egybekötött társas vacsora volt a központi szállóban.

Automobil teherjármű Nyitrán. Egy nyitrai jómódú polgár teherjármű vállalat létesítésén fáradozik. Egyelőre három teherautót szerez be, melyek mindegyikén $\frac{1}{2}$ vagon árúrt lesz képes szállítani. A város nagyobb vállalatainak szállítmányait hirszerint több évre már lekötötte. Ha elegendő kötetést bír biztosítani, a vállalatát jövő év elején üzembe helyezi.

Dohánybevéltási szakértők ki-nevezése. A m. kir. pénzügyminiszter jóváhagyó rendelete alapján a Gazdasági Egyesületek orsz. Szövetsége az 1912-13-ik évi dohánybevéltási időszakra az érsekújvári dohánybevéltő hivatalok szakértőit *Farkas Ferenc* anyalai földbírtokost, helyettesül *Lósy Károlyt* nevezte ki.

A nagytapolcsányi szeszgyár csődje. A Bars megyei Népbank kérelmére az Első Nagytapolcsányi Szeszfinomító r.-t. ellen megnyitották a csődöt. Tömeggondnok *Szeghő Zsiga dr.* nyitrai ügyvéd. A Bars megyei Népbank közreműködésével a csőd lebonyolítása után új részvénytársaság alakul, mely a gyárat meg fogja venni.

Mezei Béla nyugalomba vonul. *Mezei Béla*, a délvidéki szinikerület igazgatója, aki társulatával több éven át Nyitrán is játszott, hír szerint a jövő évben visszavonul a direktorságtól. Mezeit jó üzletembernek ismerik, aki 25 évi szinigazgatói működése alatt állítólag nagy vagyont szerzett.

Egy kazánfűtő kalandjai. *Kresmárik Mihály* sarlókaicsai születésű 19 éves kazánfűtő annyira törte fejét egy újfajta villanygép összeállításán, hogy esztét veszítette, mielőtt arra szabadalmat kapott volna. A mult hetekben becsátották el szolgálatából Érsekújvárból. *Kresmárik* november 12-én délután Nyitrára rándult át, hol aztán több esínyt követett el. *Deutsch Gyula* fűszerüzletében trabukó-szivart vásárolt. Az árával azonban adós maradt. Midőn figyelmeztették őt feledékenységére, azt válaszolta, hogy nem fizet, ha nem tetszik, verjék meg. *Deutsch* rögtön tisztában volt vele, hogy nem ép elméjű emberrel van dolga, futni engedte a szivarral. *Kresmárik* innen egyenesen *Békei Fülöp* szabóüzletébe tartott és egy téli kabátra kezdett alkudozni. Véletlenül az egyik készletben lévő felöltő ráillett. Próbá után *Kresmárik* a kabátot magán felejtette és távoznai készült. *Békei* természetesen útját állta, de *Kresmárik* sehogy sem akart megválni a kabától. Hosszas huza-vona után valahogy mégis csak lebírták húzni a kabátot a fiatalemberről. Állítólag még több helyen próbált szerencsét; de legrosszabbul járt vele *Ascher* vendéglős, akinél alaposan bevaesorázott és midőn az összeg kiegészítésére felhívták, megfenyegette a vendéglőst. *Ascher* felhívására aztán a rendőrök bekísérték a városházára az elmeháborodott embert.

Fegyver a gyerek kezében. Könyvnyelműségének lett áldozata mult héten *Hallenár Antal* vágsellyei cipésztanonc. Több inastársával egy óeska pisztolyból lövöldözött. Játék közben *Hallenár* kezében véletlenül elsült a pisztoly és a golyó a fiú nyakába fúródott. Súlyos sérüléseivel beszállították az érsekújvári közkórházba.

Eltűnt fiú. *Mayer István* érsekújvári ácsnak november 10-én eltűnt a fia, a 9 éves *Józi*. Reggel felkészült az iskolába, de azóta nem tért vissza. A szülők azon hiszemben vannak, hogy a fiút szerencsétlenség érte. Hogy vajjon igaznak bizonyul-e feltevésük, azt majd a rendőrhatalóság által elrendelt körözés fogja megállapítani.

Egy gyermek szerencsétlensége. *Beták Vince*, *Zlatner* óbesztercei koreszmáros kocsisa november hó 17-én este, dolga lévén az istállóban, egyedül hagyta a szobában két kis leánykáját. A szoba asztalán egy petróleumos lámpa égett. Nem tudni mi okból, a lámpa felborult és a fiatalabb leány ruhája tüzet fogott, az idősebbik kiáltásaira bejött az apjuk, de a gyermeket megmenteni már nem tudta, mert a leány súlyos égési sebeibe 3 óra mulva belehalt. A hatóság a gondatlan apa ellen megindította az eljárást.

Piaci ártáblázat az 1912. évi november hó 12-én tartott hetivásárról. Gabona árak (100 kilogramonként): Buza 20 kor. 20 fill. Rózsa 18 kor. 60 fill. Arpa 17 kor. 50 fill. Zab 19 kor. 60 fill. Tengeri 15 kor. 20 fill. Tojás (100 drb.) 9-50 kor. Burgonya (100 kilogramonként): Sárga 7 kor. Rózsa 6 kor. Vaj (100 kilogramonként): I. 320 kor. II. 280 kor. Vágott hús (1 kg.-onként): Marhahús I. 1 kor. 64 fill. II. 1 kor. 56 fill. Borjúhús I. 1 kor. 92 fill. II. 1 kor. 84 fill. Sertéshús I. 1 kor. 84 fill. II. 1 kor. 76 fill. Birkahús I. 1 kor. 44 fill. II. 1 kor. 36 fill. Előszuliban 100 kilogramonként: Marha I. 100 kor. II. 95 kor. Borjú: I. 120 kor. II. 110 kor. Sertés I. 135 kor. II. 120 kor. Takarmányárak (1 mm.): Oszli szalma 3-kor. Tavaszli szalma 4-kor. Anya széna 6-8 kor. Sarjuszéna 5-7 kor. Lucerna 6-8 kor.

Oroszországi utazások. A pozsonyi kereskedelmi és iparkamara figyelmezteti az érdekelteket, hogy oly oroszországi utazásoknál, melyek diplomáciai közbenjárást igényelnek, avagy ha utazási kedvezmények kieszközlése végett vétetik ilyen közbenjárás igénybe, az utasok saját érdekében ajánlatos a vonatkozó megkereséseket az illetékes hatóságok útján lehető korán benyújtani, mire nézve külön hangsúlyozandó, hogy főleg a Szibériába és Orosz. közpáziába szóló utazási engedélyek kieszközlés iránti megkereséseket az utasoknak legalább 4 héttel az utazás szándékolt megkezdése előtt kell a szentpétervári cs. és kir. nagykövetséghez juttatni, ha az engedélynek kellő időben birtokába akarnak jutni, mert azok megadása tapasztalat szerint az orosz császári hatóságok részéről a leggyorsabb elintézés esetén is az ilyen ügyeknél a különböző orosz császári hivatalok között folytatott iratváltás miatt két-három hét előtt nem várható.

Csendőrség Érsekújvárott. Érsekújvárott legutóbb a közbiztonsági viszonyok annyira elfajultak, hogy a város az eddigi 12 szolgálatot teljesítő rendőr mellé 25 csendőr kirendelését kérte. Az ügy november hó 20-án tartott rendkívüli városi közgyűlés napirendjére lett kiűzve. A közgyűlés az eszmét magáévá tette, így rövid időn belül Érsekújvárott a csendőrség fog felügyelni a polgárok élet-és vagyonbiztonságára. A csendőrök, akik főként a rendőrkapitány állana, felerészben az államtól, felerészben pedig a várostól húznák zsoldjukat.

Támadás az uton. *Kabinecz József* naszvadi lakos e hó 13-án Naszvadról Csata-rár pusztára indult gyalogszerrel. Útközben egy munkás külsejű ember megállította, majd revolverből négy lövést intézett feléje. Az egyik golyó talált és a gazdát súlyosan megsebesítette. A rendőrség a sérültet a kórházba szállította.

Násznép a kocsis alatt. Érsekújvárról jelentik: Egy helybeli gazdánál tegnap délután lakodalmat ültek. A templomból jött a násznép, amikor az egyik vendég, *Horváth István* lovai megbokrosodtak a város fúteáján. Egy utcakeresztezésnél a lovak hirtelen bekanyarodtak, lábukat törtek, a kocsis felborult és a rajta ülő násznépnek maga alá temette az utca sarába. Ugyanakkor arra tartott két gyermek, akiket a kocsis szintén maga alá temetett. A násznépnek a nagy ijedtségen és könnyebb sérüléseken kívül nem esett baja, de az egyik gyermek, *Jamies István*, lábtörést szenvedett és a fejét is összezúzta a kocsis. A másik gyermek, a tizenhárom éves *Várday*

Anna, kezén, lábán és fején sérült meg *halálosan*. Elettveszélyes belső és külső sérüléseivel beszállították az ottani közkórházba.

Csödbe került a szeszfinomító. Jelentettük már, hogy a „Nagytapolcsányi Szeszfinomító r. t.” ellen a „Bars megyei Népbank” csőd iránti kérelmet nyújtott be a nyitrai kir. törvényszékhez. A törvényszék a csődöt november 15-én megnyitotta. A csőd lebonyolítása után hír szerint új részvénytársaság alakul, mely a gyárat meg fogja venni. A gyár a csőd tartama alatt is üzembn marad.

Tüzeset. *Galgóca* november hó 16-án tűz volt. Ismeretlen okból kigyulladt *Rechtorik Mihály* galgócai lakos háza és porrá égett. A tűzoltóság a tűz továbbterjedését idejekorán megakadályozta.

Lépfene Komjáthon. *Komjáth* közt ségben az állatállomány között lépfene ütötki. A hatóság a községre nézve a zárlatot elrendelte.

A pálinka áldozata. *Szomorú* véget ért *Zamko Péter* lakócsi lakos. E hó 12-én *Galgóca* ment bevásárolni, hol alaposan bepálinkázott. Hazamenet a récsényi határban a sötétben letért az útról a földekre. A felázott talajban azonban elakadt a szekere. Kénytelen-kelletlen lovait kifogta a szekérből és gyalogszerrel folytatta útját. Útközben álom fogta el, lefeküdt a határban és többé nem is ébredt fel. A pálinka ölte meg. Reggelre halva találták az útkaparók.

Drogéria megnyitás. Tisztelettel értesítjük Nyitra város és vidéke közönségét, hogy

Drogériánkat

Nyitrán, Tóth Vilmos utca 8. sz. alatt (a Szarvas szálló mellett) megnyitottuk.

Üzletünket, melyet fővárosi mintára rendeztünk be, dúsan felszereltük úgy pipere, mint háztartási, gazdasági és fényképészeti cikkekkel.

Személyesen vagy telefonon rendelt árut azonnal házhoz szállítunk. Vidéki megrendeléseket portómentesen, ingyen esomagolással küldünk.

Főtörökvesünk n. é. vevőinket és megrendelőinket a legjobban és legpontosabban kiszolgálni.

Nyitra város és vidéke n. é. közönségének becses támogatását kérve vagyunk kiváló tisztelettel

Irsai Weisz József és Társa

Etna drogéria vegyészeti és cosmetikai Laboratórium

Nyitra, Tóth Vilmos-utca 8.

Telefon Interurban 173.

164. 3-5.

Nyilt-tér.

(E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.)

A titkos tudományok,

miképen kell az állatokat kövérré tenni, hogy óvjuk azokat a betegségtől, hogy kapunk több és jobb tejet, hogy gyógyítunk sánta lovakat, hogy érjük el hogy a tyúk többet tojjon stb. 1632-3

könnyen megtanulhatók.

Minden gazda, akiezt tudni akarja, kérje a **Mr. T. Paraskovich** főhercegi kamaraszállító állategészségügyi házikönyvét teljesen ingyen

Irsai Weisz József és Társától Nyitra.

Calderoni és Társa, Budapest V. Gizella-tér 1. (Haas-palota). Szemüvegek s orresiptetők arany, ezüst, teknősbéka és double foglalattal. Színházi látesővek. Női nyelés látesővek, gyöngyház, teknősbéka és dísz-zománé burkolattal. Prizmás látesővek, Zeiss-és Busch-féle színházi, tábori, verseny, utazási és vadászati célokra. Díszes kivitelű lorgnettek arany, ezüst, gyöngyház, teknősbéka és dísz-zománéból Aneroid és légsúlymérőket, finom szerkezettel. Ablak-, szoba-, fürdő-, láz- és díszes állóhőmérők. Stereoskop készülék. Teleskopok. Fényképezési készülékek. Árjegyzék ingyen és bérmentve. 178 1-1

Közgazdaság.

Gazdasági egyesületünk tevékenysége a többtermelés érdekében. Gazdasági egyesületeink körében élénk mozgalom indult meg mindenféle a többtermelés érdekében. Az egyik tenyészállatokat oszt ki, a másik műtrágyázási kísérleteket végeztet, egyszóval mindenik teljesíti kötelességét a nép jobb gazdálkodása érdekében. Miután pedig éppen a műtrágyák segélyével lehet legkisebb befektetéssel, legkevesebb fáradsággal, legjelentékenyebben fokozni a termésátlagot, különösen a műtrágyák megismertetése és terjesztése érdekében működik több gazdasági egyesület. Így a Temesmegyei és a Torontálmegyei gazdasági egyesületnek nagyobb nyitottságú, ingyen műtrágyát osztottak ki kirótelezésekre kiscgazdák között; ezenkívül pedig a Torontál és szatmármegyei gazdasági egyesületek összes községeiben szak-előadókat, küldenek ki a tél folyamán, akik a népnek megmagyarázzák a műtrágyák lenyegét, hasznát s rámutatásnak arra, miként kell a műtrágyaféleségeket alkalmazni s minő haszon várható alkalmazásukból. Örömmel látjuk a gazdasági egyesületek ezt a tevékenységét.

Házi-ipari tanfolyamok. A Nyitra-megyei Gazdasági Egyesület a m. kir. földművelésügyi miniszter úr anyagi támogatásával a folyó év telen a vármegye 4 községében háziipari tanfolyamot rendez a kiscgazdák részére. A háziipari tanfolyamokon kosárfonásra és fafaragásra lesznek a kiscgazdák oktattva.

Gazdasági előadás. A nagybélci gazdakörben f. é. december hó 1-én délután 3 órakor Sándorházi Lajos gazd. egyesületi titkár és Konkoly Thege Géza vándortanító vetített képekkel kísért népies gazdasági előadást fognak tartani a kiscgazdák részére.

A gazdasági egyesület a tél folyamán az eddiginél hathatósabban fogja a nép gazdasági oktatását felkarolni, amire nagy segítségére lesz az újonnan alkalmazott vándortanító.

Községi Állatbiztosító szövetkezetek alakulása az utóbbi időben örvendetes haladást mutat. Legutóbb megalakult Úzbégen Rákóczy József plebános és Polyák Gyula községi jegyző közreműködésével a községi állatbiztosító szövetkezet. Berenes és Nyitra nagyfaluon okt. 19-én volt a szövetkezet alakuló ülése. Itt Czocher Kálmán jár. főbíró fáradozott a szövetkezet megalakításán.

Nyitraivánkán ugyancsak okt. 27-én alakult meg a szövetkezet. Alakulóban van még Nyitrabányán és Nagyemőken állatbiztosító szövetkezet.

Örvendetesen tapasztalható, hogy az állattenyésztés fejlesztésére oly fontos állatbiztosító szövetkezetek megalakítása körül a közigazgatási tisztviselők fejtenek ki díszéretes buzgóságot, a minék bizonytal meg is lesz a kellő hatása.

Telefon.

Dr. Zs. P. A küldött összeggel elő van fizetve 1913. évi júl. hó 1-ig.

NYITRAI SERFŐZŐ ÉS MALÁTAGYÁRTÓ R.T.

Meghívás.

Van szerencsénk t. részvényeseinket a f. évi december hó 8-án d. e. 11 órakor gyárhelyiségünkben tartandó

XVIII. rendes közgyűlésre tisztelettel meghívni.

NAPIREND:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése, a mérleg előterjesztése, és a tiszta jövedelem hovatartozása iránti határozathozatal.
2. A felmentvény megadása az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére.
3. Három igazgatósági tagnak megválasztása három évre az alapszabályok 21. §-ának értelmében és négy felügyelő-bizottsági tagnak megválasztása a jövő rendes közgyűlésig terjedő egy évi időtartamra.

Az igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentések, valamint az 1911/1912. évi mérleg a közgyűlést megelőzőleg 8 napon át, a gyár irodai helyiségében a jogosultak által megtekinthetők.

Az alapszabályok 11. §-a értelmében a szavazati jog gyakorlására szükséges, hogy a részvények az összes le nem járt szolvényekkel együtt a közgyűlést megelőzőleg három nappal a Nyitrai Iparbank pénztáránál letétessenek.

A nevezett pénztár a letett részvényekről elismervényt ad, mely igazolásul szolgál a közgyűlésen való részvételre.

Nyitra, 1912. évi november hó 21-én.

177. 1-1. AZ IGAZGATÓSÁG.

Legszebb és legjutányosabb karácsonyi ajándék egy olajban festett arckép

10 koronától kezdve, készül: **Juhari Károly festészeti műtermében Nyitra, Erzsébet-út II.**

Művelt

háziasszony nem nélkülözheti a magyar aszszonyok pompás közlönyét, a Kürthy Emilné szerkesztésében megjelenő 19 éves „Háztartást”, mely kiváló folyóirat mindent felölel ami a

modern

háziasszonyt érdekli. Ha most hat koronával előfizet a Háztartásra, akkor ingyen és bérmentve kapja meg a „Háztartás Könyvtára” most megjelent pompás 20 kötetét, melyek minden

asszonyt

érdeklő ezernyi hasznos háztartási ismeret-ekkel vannak tele. Aki a „Háztartás”-t járattja, annak szótárából és háztartásából a

keresek

szócska eltűnik, mert ebben a folyóiratban mindent megtalál. Ingyenes mutatóvényszámmal szívesen szolgál a Háztartás kiadóhivatala, Budapest, VI. Eötvös-utca 36. 176. 1-1.

Van szerencsém értesíteni a n. é. hölgyközönséget, hogy a legújabb párisi divat szerint, dús választékú

női divatárú üzletemet

f. évi augusztus hó 1-től Engel József-féle házba (Telegdy-utca 4. szám alá) helyeztem át.

Spanyár A. női divatárú üzlet.

LEGJOBB MINŐSÉGŰ HAZAI GYÁRTMÁNYÚ OKMÁNY, IRÓ ÉS FOGALMI PAPIROK
KAPHATÓK MINDEN JOBB PAPIRKERESKEDÉSSEN

Ajánlok téli finom vajkörtét

érik novemberben és decemberben **5 kilós postakosárban gondosan csomagolva 4. - korona.**

Renet almák

eper, bőr és parmen fajokban **5 kilós postakosárban gondosan csomagolva 3. - korona.**

Finom palackborok

1 nagy palack Zobor-gyöngye K 1.30
1 nagy palack Burgundi vörös K 1.40
Üres palackokat 10 fillérért vissza veszek.

Pécs Ede Nyitrán

kereskedő és szőlőbirtokos. 142 29-52

TELEFON SZÁM: 66 „ASBEST” tetőpala egyedüli elárusítója Nyitrán **TELEFON SZÁM: 66**

Répvillák, trágyavillák, vakarók, eke-vasarú, rudvas, tengelyek, ökörpatkók, mindenféle vasarú, vasalások, fedőlemez, kátrány, cement, gipsz, izoler lemez, stukatornád, cylinder és gépolaj. Chamotte-tégla és liszt állandóan nagy mennyiségben raktáron. Vidéki megrendelések a legpontosabban eszközöltetnek. **LINKENBERG JÓZSEF** vaskereskedése és építőanyagok raktára, NYITRA.

ázító körű, nmel umar znon ti le ehát neg-non-még kö-s is. rek filá-tása len-gralni, on-ján tek en-zé-la-íz-

tni isa lo-re, a as g-és á-sa e-k-t-a

KÖHÖGÉS

rekedtség és
hurut ellen ::
nincs jobb a

RÉTHY-féle pemetefű cukorkánál

Vásárlásoknál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van. Az eredetinek minden egyes darabján rajta van a „RÉTHY” név.

I doboz ára 60 fill.
Nagy doboz I kor.
Mindenütt kapható

WEIGL ANTAL

PAPI- ÉS POLGÁRI RUHAKÉSZÍTŐ
NYITRÁN, MEGYEHÁZ-UTCA.

Ajánlja dús raktárát angol és hazai gyártású szövetekből és mindennemű

szőrmékből.

Készít úgy egyházi mint világi urak részére őszi és tavaszi

felöltőket,

téli és nyári idényre divatos

öltönyöket,

továbbá: reverendákat,
cimádákat, biretumokat,
mucetumokat, bundákat

stb. izlésesen, pontosan és
a legjutányosabb áron.

Vidéki rendeléseket pontosan és
a lehető leggyorsabban eszközöl.

15. 45-52.

JANKELA JÓZSEF

:: épület- és ::
díszmű-bádogos

Készít és raktáron tart konyhaberendezéseket, zománcozott kék edényeket, fürdőkádakat, angol szobaclosetteket, szabadalmazott John-féle kéménytoldókat és mosógépeket, stb. stb. Elvállal házbefedéseket házi villanycsengők felszerelését, villámhárítót, vízvezetékek felszerelését és javítását, fekvő- és lógócsatornákat stb. stb. pontosan és mérsékelt áron. :::::

Nyitra, Hid-u. 14.

(41 41-52)

Hirdetések

a „NYITRAMEGYEI SZEMLE” számára igen jutányos áron felvétetnek Nyitrán, Huszár István úr könyv- és papírkereskedésében, — ugyanitt a lapra is elő lehet fizetni.

WALTHERR GIDA

katholikus cég, az arany érdemkereszt tulajd.

üvegfestészete

Telefon 70-01. Velencei és üveg mozaik intézete Telefon 70-01.

Budapest, VIII., Conti-utca 25.

Készít művészi kivitelű festett TEPLOMABLAKOKAT

66. 47-52.

velencei és üveg mozaikot a leg-
egyszerűbbtől a leggazdagabb
kivitelig jutányos áruk mellett.

1909. évben készült munkák:

Veszprémi székesegyház 32 ablak. — Hódcsági templom Bács m. 15 nagy ablak. — Szigetvári templom 10 ablak. — Sátoraljaiújhely 8 nagy ablak. — Sárospataki főtemplom 12 nagy ablak. — Szabadkai, Pécsi, Bártfai és Köhalmi Szent Ferenc-rendi templomokban 47 nagy ablak. — Budapesti örökimádási templom 4 nagy ablak és 28 kisebb szőnyeg ablak. — Továbbá a Tornyosi, Németprónai és Trencsényi templom festett ablakai.

Színes mintarajzokat díjmentesen küldök. :: ::
Számos kitüntetés és elismerés a készített munkák után.
Kívánatra költségmentesen a helyszínre utazom.

STÖCKER JENŐ PUSKAMŰVES

Telefonszám 144. Telefonszám 144.
kir. törvényszéki hites fegyverszakértő
NYITRA, TÓTH VILMOS-UTCA 28. SZÁM.

Ajánlja a legmegbízhatóbb
elsőrangú vadászfegyvereit.
Képviselő: a Cogswell &
Harrison London, Clab-
rough & Johnstone Bir-
mingham, J. Springer's
Erben cs. kir. kamarai szál-
lítók Wien, J. B. Rongé
filis Liège, Gustav Genschow & Co. Berlin világhírű gyártmányoknak.

Duplacsövű Lancaster vadászfegyver alsó kulccsal 34.— koronától, ugyanaz Toplever zárral (kakas közötti kulccsal) 42.— koronától feljebb. Browning serétes önműködő 5 lövetű fegyver cal. 12 és 16 öbber eredeti gyári áron 210.— korona. „Steyr”, „Browning”, „Olemer”, „Pieper” automatikus 7 és 8 lövetű pisztolyok eredeti gyári árukban: cal. 6.35 m/m 45 k, 7.65 m/m 50 k, 9m/m 75 k. Revolverek 6 lövetű 5 k. Flobert fegyverek 14 kor.-tól, flobert pisztolyok 2.40 kor.-tól feljebb. Azonkívül mindennemű fegyverek, vadászati és sportcikket, löszerek stb. nagy választékban. Fegyvereim általam pontosan vannak belöve, 2 évi jótállás minden fegyverért. Töltött füstös és füstnélküli töltények Kropatschek fegyver használt minden öbnagyságban naponta frissen töltve. 8 lövetű cal. 11-2 24 korona. Villany zseblámpák 2 kor. 40 fillértől, öngyújtók I.— koronától feljebb nagy választékban kaphatók. 137 11-52

Kitüntette az Orsz. Iparegyesület nagy ezüst érmével és dicsérfő oklevelével 1903.

SULGÁN ANDRÁS

DIVATCIPÉSZ ÉS
BÖRKERESKEDŐ

0000 NYITRÁN, VÁRMEGYEHÁZ-UTCA 7. SZÁM. 0000

Telefon szám: 144.

156. 6-0.

Telefon szám: 144.

A nagyérdemű közönség figyelmét bátor vagyok felhívni az üzletemben kiállított saját készítésű, elsőrendű cipő gyártmányaimra. Dacára a most mindenütt uralkodó drágaságnak, nagyban végzett bevásárlásaim folytán abban a helyzetben vagyok, hogy elsőrendű

férfi divat cipőket 14 kor.-tól 18 koronáig
női divat cipőket 12 kor.-tól 18 koronáig

szállíthatok. — A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri,

kiváló tisztelettel **Sulgán András** divatcipész, borkereskedő.